

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่าย
การเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ประกอบ
ด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้
ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ-
ประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบ การใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่
ตามการรับรู้ของตนเองกับของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงาน-
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สมมุติฐานการวิจัย

การใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของตนเอง
และของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาแห่งชาติ ไม่แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 76 คน และ ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ จำนวน 76 คน รวมประชากรทั้งหมด 152 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากร ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

กลุ่มที่ 2 หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างประชากรของ Krejcie and Morgan (1970: 608) และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ตัวอย่างประชากร กลุ่มละ 64 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 128 คน

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ชื่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	จำนวน ผอ.ปจ.	จำนวน หน.ฝ่าย	รวม
1	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่	1	1	2
2	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี	1	1	2
3	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์	1	1	2
4	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร	1	1	2
5	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น	1	1	2
6	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี	1	1	2
7	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท	1	1	2
8	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร	1	1	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	จำนวน หอ.ปจ.	จำนวน หน.ฝ่าย	รวม
9	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย	1	1	2
10	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่	1	1	2
11	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก	1	1	2
12	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก	1	1	2
13	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม	1	1	2
14	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม	1	1	2
15	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา	1	1	2
16	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช	1	1	2
17	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี	1	1	2
18	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส	1	1	2
19	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน	1	1	2
20	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์	1	1	2
21	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี	1	1	2
22	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1	1	2
23	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี	1	1	2
24	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี	1	1	2
25	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1	1	2
26	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา	1	1	2
27	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร	1	1	2
28	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก	1	1	2
29	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์	1	1	2
30	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี	1	1	2
31	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่	1	1	2
32	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา	1	1	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	จำนวน ผอ.ปจ.	จำนวน หน.ฝ่าย	รวม
33	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง	1	1	2
34	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนุกดาหาร	1	1	2
35	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	1	1	2
36	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา	1	1	2
37	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	1	1	2
38	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด	1	1	2
39	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง	1	1	2
40	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง	1	1	2
41	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี	1	1	2
42	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี	1	1	2
43	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำพูน	1	1	2
44	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ	1	1	2
45	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร	1	1	2
46	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	1	1	2
47	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ	1	1	2
48	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี	1	1	2
49	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว	1	1	2
50	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี	1	1	2
51	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย	1	1	2
52	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี	1	1	2
53	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี	1	1	2
54	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์	1	1	2
55	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย	1	1	2
56	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู	1	1	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	จำนวน หอ.ปจ.	จำนวน หน.ฝ่าย	รวม
57	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง	1	1	2
58	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี	1	1	2
59	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรธานี	1	1	2
60	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์	1	1	2
61	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ	1	1	2
62	สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	1	1	2
63	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด	1	1	2
64	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต	1	1	2
	รวม	64	64	128

หมายเหตุ หอ.ปจ. หมายถึง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
หน.ฝ่าย หมายถึง หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่และของผู้ดำเนินการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุราชการ วุฒิสูงสุด มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก ตามระดับการใช้ทักษะการบริหารงาน โดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณา ดังนี้

ระดับการใช้ทักษะการบริหารงาน ระดับ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ระดับการใช้ทักษะการบริหารงาน ระดับ 2 หมายถึง ระดับน้อย

ระดับการใช้ทักษะการบริหารงาน ระดับ 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

ระดับการใช้ทักษะการบริหารงาน ระดับ 4 หมายถึง ระดับมาก

ระดับการใช้ทักษะการบริหารงาน ระดับ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่ามีจำนวน 50 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของ Katz (1955) ซึ่งประกอบด้วยทักษะการบริหารงาน 3 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) จากข้อ 1 - 17 รวม 17 ข้อ
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) จากข้อ 18 - 34 รวม 17 ข้อ
3. ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) จากข้อ 35 - 50 รวม 16 ข้อ

การร่างเครื่องมือที่ใช้ในอาวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ จากเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ รายงานการวิจัย รายงานการสัมมนาทางการศึกษา รายงานการฝึกอบรมหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ตามทฤษฎีทักษะการบริหารงาน 3 ด้าน ของ Katz (1955) ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) และ ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill)
3. กำหนดตัวบ่งชี้และประเด็นที่จะสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด
4. เขียนข้อคำถามตามตัวบ่งชี้และประเด็นที่กำหนด

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและการใช้ภาษา

6. ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะ

7. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้ว. และผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ คือ นักบริหารการศึกษานักวิชาการด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 7 ท่าน พิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขในด้านเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

(1) รองศาสตราจารย์ ดร. อมรรชัย ดันติเมธ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(3) รองศาสตราจารย์ว โถรัตน์ บุญสวัสดิ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(4) นายปริญญา กรวยทอง รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(5) นายอุบล เล่นวารี ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

(6) นางสาวศศิธร วงษ์เมตตา ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต

(7) นายอภิชาติ จิระวุฒิ ผู้อำนวยการกอง กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

7. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

8. การพิจารณาความตรงของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ของเครื่องมือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และของผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้มั่นใจได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีคุณภาพเหมาะสมและเชื่อถือได้

9. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 64 คน ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 64 ฉบับ

กลุ่มที่ 2 หัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ จำนวน 64 คน ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 64 ฉบับ

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 128 ฉบับ ได้รับคืนและสมบูรณ์ จำนวน 124 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.87 รายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จัดส่ง (ฉบับ)	ได้รับคืนและสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการฯ	64	62	96.87
กลุ่มที่ 2 หัวหน้าฝ่ายฯ	64	62	96.87
รวม	128	124	96.87

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนและสมบูรณ์ ทั้งหมด จำนวน 124 ฉบับ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Science for Windows) สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยนำข้อคำถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทักษะการบริหารของหัวหน้าฝ่าย - การเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด วิเคราะห์โดยข้อคำถามตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean [\bar{X}]) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation [S.D.]) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ตอนที่ 3เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) คะแนนระดับการใช้ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ตามการรับรู้ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด โดยใช้การทดสอบค่า t (t - test) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้หลักเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย (ประคอง กรวรรณสุต ,2538: 76-77) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับการใช้ทักษะอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับการใช้ทักษะอยู่ในระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับการใช้ทักษะอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับการใช้ทักษะอยู่ในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับการใช้ทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด